

IN DEN VREEMDE NEDERLANDERS IN VENEZUELA BIJTEN ZICH DOOR CRISIS HEEN

'Nu stoppen zou zonde zijn'

Leven in een land dat economisch volledig is ingestort, je moet er maar zin in hebben. Toch zijn er nog altijd Nederlanders die vrijwillig in Venezuela wonen. En die er niet aan denken om weg te gaan. „Nu stoppen zou zonde zijn.”

door Sandra Korstjens

De spanningen in Venezuela bereiken deze weken een hoogtepunt. Ook vandaag zullen Venezolanen weer massaal de straat op gaan om te demonstreren tegen het regime van Nicolás Maduro. Ze steunen oppositieleider Juan Guaidó, die zichzelf vorige week uitriep tot interim-president.

Eén van de demonstranten is de Venezolane vrouw van Nederlander Sander Koenen (47). Terwijl

zijn vrouw demonstreert, blijft hij thuis bij hun twee kinderen van 8 en 12 jaar. Koenen woont en werkt al zo'n twintig jaar als chocolatier in de Venezolane hoofdstad Caracas. Zaken doen in Venezuela vergelijkt hij met een bezoek aan het casino. „Omdat je nooit weet of je iets gaat verdienen.” Dat komt door de torenhoge inflatie van meer dan een miljoen procent. De prijzen stijgen razendsnel. „Tegen de tijd dat je je facturen krijgt uitbetaald, weet je

niet of je met dat geld wel weer nieuwe ingrediënten kunt kopen”, legt Koenen uit. „Laat staan of je winst hebt gemaakt.”

Ondernemer Titus van den Oever (69) kwam bijna veertig jaar geleden in Venezuela terecht. Hij gaf er leiding aan de Nederlandse Kamer van Koophandel en importeerde later kaas en bloemen vanuit ons land. Totdat het door allerlei administratieve maatregelen van de regering te lastig werd.

Zijn Venezolane vrouw runt samen met familieleden een medische kliniek. Die draait nog altijd door. Maar aan medicijnen komen is vaak een hele onderneming: die zijn ontzettend duur of simpelweg niet te krijgen. „Ik heb

nu voor een kleine ontsteking in mijn mond zelf een soort antibacterieel spoelmiddel nodig en dat wordt nergens verkocht”, vertelt Van den Oever.

Tuberculose

Daar weet Jacobus de Waard (66) alles van. Hij werkt sinds begin jaren negentig als arts in Venezuela en doet er onderzoek naar

'Aan medicijnen komen is een hele onderneming'

tuberculose. Een ziekte die bijna was uitgeroeid, maar door de crisis de laatste jaren weer de kop heeft opgestoken. „We stellen de diagnose tbc, maar we kunnen de ziekte niet behandelen. Want medicijnen zijn er niet”, vertelt De Waard gefrustreerd. „Soms denk ik erover om dan ook maar geen diagnoses meer te stellen.”

De Nederlandse arts vertelt verder: „Een collega die hartstoornissen had, kon het pilletje dat hij daarvoor moest slikken niet meer vinden. In zijn slaap heeft hij een hartaanval gekregen en is overleden. Er zijn geen antibiotica, geen medicijnen voor hiv en er is geen insuline voor diabetes. Het is een puinhoop.”

Door de torenhoge prijzen is het in Venezuela ook lastig om aan voedsel te komen. De drie Nederlandse mannen hebben gelukkig nog voldoende beschikking over waardevolle dollars en kunnen daardoor genoeg eten kopen. Maar veel men-

Een protest in de Venezolane hoofdstad Caracas tegen het regime van president Maduro.

FOTO GETTY IMAGES

sen om hen heen hebben dat geluk niet. De Waard vertelt: „Mijn collega's verdienen omgerekend iets van tien of twintig dollar per maand. Met dat geld kun je eigenlijk niets. Drie dagen wat eten kopen en dan is het op.”

Sander Koenen stopt zijn vijf werknemers dan ook regelmatig wat toe. „Voor het personeel halen we om de week wat groenten en fruit en de andere week krijgen ze wat ingrediënten uit onze voorraad. Een kilo suiker, een kilo bloem, net waar ik op dat moment voldoende van heb.” Bij het feit dat hij uitgerekend chocolade maakt in een land waar mensen uit afvalbakken

eten, wil hij niet te lang stilstaan: „Als ik daarover ga lopen piekeren, dan kom ik niet vooruit en raak ik in een depressie.”

Hoeveel Nederlanders er nog precies in Venezuela wonen is onduidelijk. Buitenlandse Zaken houdt daarvan geen cijfers bij. Volgens ondernemer Van den Oever waren er in het verleden zeker zo'n driehonderd Nederlandse families in Caracas. Maar het grootste deel is nu vertrokken. Net als meer dan drie miljoen Venezolanen, die hun geluk in het buitenland hebben gezocht.

Toch denken de drie Nederlanders er zelf niet aan om te vertrekken. Koenen: „Ik heb het al zo lang volgehouden in deze crisis. Nu stoppen zou zonde zijn.” Maar ook voor hem wordt de situatie steeds nijpender. „Voor het eerst zien we dat de bankrekeningen gewoon leeg zijn. Dat is heel eng. De vraag is hoelang ik het nog red.”

Chocolatier Koenen en arts De Waard zien Maduro liever vandaag dan morgen nog vertrekken. De protesten van deze week zorgen volgens hen voor nieuwe hoop in het land. Maar ondernemer Van den Oever is sceptischer over de toekomst: „De oppositie heeft geen concreet plan”, zegt hij. Hij vindt het te makkelijk om alle problemen aan Maduro toe te schrijven. „Het komt ook door de economische sancties die door de westerse wereld zijn opgelegd aan Venezuela.” De Nederlander verzucht: „Het is een warboel aan interesses. Ik zou niet weten hoe we hieruit moeten komen.”

Arts Jacobus de Waard doet in Venezuela onderzoek naar tbc. Medicijnen zijn er echter niet.

Ondernemer Titus van den Oever heeft een kleine ontsteking. Spoelmiddel wordt nergens verkocht.

Chocolatier Sander Koenen: „Je weet hier nooit of je iets gaat verdienen.”